

КАРАР

КАРАР

№ 22

Яңа Мурзиха авылы

2021 елның 19 февралә

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Мурзиха авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә территорияль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында

Нигезендә Федераль закон белән "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль Закон һәм Мурзиха авыл жирлегендә яшәүчеләрнең жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашу, Мурзиха авыл жирлегендә территорияль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру өчен хокукый һәм оештыру нигезләре булдыру максатларында Алабуга муниципаль районы Мурзиха авыл жирлеге Советы, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Мурзиха авыл жирлеге Советы, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Мурзиха авыл жирлеге Советы

Карар:

1. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Мурзиха авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә территорияль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибе турындагы нигезләмәне расларга. кушымта.

2. Әлеге карар кабул ителергә тиеш рәсми бастырып чыгару.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Рәис

И. Р. Гаделшин

№22-ТРЗ

Оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибе турында нигезләмә
Алабуга муниципаль районы Мурзиха авыл жирлеге муниципаль
берәмлегендә территориаль ижтимагый үзидарә органнары

Бүлек 1. Гомуми нигезләмәләр

1 Статья 1.. Әлеге Нигезләмәнең гамәлдә булу өлкәсе

Әлеге Нигезләмә территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мөнәсәбәтләрне жайга сала һәм территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру, аның эшчәнлеге һәм гамәлгә ашыруын туктату белән бәйле мәсьәләләргә кагыла.

Статья 2. Территориаль ижтимагый үзидарә

1. Мурзиха авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлеге нигезендә башкарыла Конституциядә Россия Федерациясе, Конституциядә Татарстан Республикасы Президенты, Федераль закон белән "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, башка федераль законнар, Канун « Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында "2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасының башка законнары, Уставлап жирле үзидарә органнарының әлеге нигезләмәсе, башка норматив хокукый актлары белән билгеләнгән.

2. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру хокукына уналтынчы яшыкә житкән Тиешле территориядә яшәүчеләр ия.

3. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру хокукына түбәндәге хокукый вәкаләтләр керә::

инициатор булырга, ул яши торган территориядә территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә куюда катнашырга;

территориаль ижтимагый үзидарә үткәрә торган гражданнар жылышларында һәм конференцияләрендә катнашу;

территориаль ижтимагый үзидарә органнарына сайланырга һәм сайланырга;

территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлеге турында мәгълүматны контрольдә тоту һәм алу хокукы.

4. Аның Уставы нигезендә территорияль ижтимагый үзидарә юридик зат була ала.

Мәкалә 3. Мурзиха авыл жирлегендә территорияль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру принциплары

1. Мурзиха авыл жирлегендә территорияль ижтимагый үзидарә принципларда тормышка ашырыла:

законлылык, иреклелек, кеше һәм граждан хокукларын һәм ирекләрен саклау һәм яклау;

территорияль ижтимагый үзидарә органнарының хәбәрдарлыгы һәм жәмәгатьчелек фикерен исәпкә алу, сайлаулары һәм контрольдә тотуы,

бөтен муниципаль берәмлек халкы мәнфәгатьләре белән тиешле территориядә халык мәнфәгатьләрен яраштыру;

жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча үз инициативаларын кабул итү һәм гамәлгә ашыруда мөстәкыйльлек һәм җаваплылык;

территорияль ижтимагый үзидарә органнары белән конструктив хезмәттәшлек;

территорияль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру формаларын халык тарафыннан сайлап алу иреге.

2. Санап үтелгән документлар 1 өлеш принциплар жирле үзидарә органнарының норматив хокукый эшчәнлегенә һәм территорияль ижтимагый үзидарәнең практик эшчәнлегенә нигезе булып тора.

Мәкалә 4. Территорияль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенә максатлары, бурычлары һәм төп юнәлешләре

1. Территорияль ижтимагый үзидарәнең максатлары булып тора:

- гражданның турыдан-туры яшәү урыны буенча жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итүгә җәлеп итү;

- кешенең яшәү урыны буенча яшәү тирәлегенә сыйфатын күтәрү;

- жирлек халкында алардан файдалануда булган муниципаль милеккә һәм торак-коммуналь хужалык объектларына карата җаваплы мөнәсәбәт формалаштыру .

2. Территорияль ижтимагый үзидарә бурычларына аның Уставы белән кертелгән мөмкин:

жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча халыкның үз инициативаларын гамәлгә ашыру өчен жәмәгать эшләрен оештыру;

устав белән территорияль ижтимагый үзидарә компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча фикер алышуны оештыру;

территорияль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенә өчен кирәкле мәгълүматны алу һәм тарату;

жирлекнең жирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белән хезмәттәшлек;

территориаль ижтимагый үзидарә территориясендә муниципаль хезмәтләр эшен камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү һәм кертү;

халыкның фикерен ачыклау, шул исәптән сораштыру һәм анкеталаштыру үткәрү;

территориаль ижтимагый үзидарә территориясе торышын тикшереп тору;

гражданнарға торак-көнкүреш характерындагы мәсьәләләрне хәл итүдә ярдәм итү.

3. Территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегә территориаль ижтимагый үзидарә көчләре белән мөстәкыйль хәл ителергә мөмкин һәм турыдан-туры жирле әһәмияттәге мәсьәләләр белән бәйле проблемаларны хәл итүгә юнәлдерелергә тиеш. Мондый эшчәнлекнең төп юнәлешләренә кертелергә мөмкин:

1) территориаль ижтимагый үзидарә территориясен төзекләндерү, шул исәптән йорт яны территорияләрен яшәлләндерү, аларны тәртиптә тоту һ. Б. лар.;

2) халыкның ял итү урыннарын, уен һәм спорт майданчыкларын да кертеп, ял итү сыйфатын күтәрүдә ярдәм итү, бушлай лекцияләр оештыру, китаплар, фильмнар һәм башкалар белән алмашу, мәдәни, спорт һәм башка ял чаралары, шул исәптән балалар һәм яшьләр өчен һ. б. оештыру һәм уздыру һ. Б. лар.;

3) территориаль ижтимагый үзидарә территориясе чикләрендә гражданнарның тормыш куркынычсызлыгын арттыру чараларында катнашу, шул исәптән жәмәгать тәртибен саклау буенча ирекле дежурлыкны да кертеп, хокук саклау органнарына гражданнарның хокукка каршы гамәлләр кылулары турында хәбәр итү, янгыннарны сүндерүдә ярдәм итү, табигый бәла-казалар нәтижеләрен бетерү, янгынга каршы стендларны тиешле хәлдә тоту һ. Б. лар.;

4) гражданнарның социаль якланмаган категорияләренә (өлкән яшьтәге, инвалидлар, аз тәэмин ителгән, ялгыз, шулай ук күп балалы гаиләләргә) һәм авыр тормыш хәлендә калган башка кешеләргә, ярдәмгә мохтажларны ачыклау, хәленнән килгәнчә ярдәм күрсәтү, шәфкатьлелек һәм хәйрия акцияләре оештыру, мондый акцияләр үткәрүдә оешмаларга һәм гражданнарға ярдәм итү, территориаль ижтимагый үзидарә көчләре белән хәл ителергә тиешле проблемалар турында социаль яклау органнарына хәбәр итү.

4. Күчерү 1-3 өлешләрендә территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенә төп юнәлешләре, максатлары, бурычлары һәм төп юнәлешләре гражданнарның территориаль ижтимагый үзидарә уставын эшләгәндә аларның күләменә һәм эчтәлегенә төзәтмәләр кертү хокукын чикләми.

Бүлек 2. Уставны гамәлгә кую, теркәү һәм территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруны туктату

5 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру тәртибе

1. Территориаль ижтимагый үзидарэ оештыру максатларында кимендэ 10 кешедэн торган гражданнарның инициатив төркеме оештырыла.

2. Инициатив төркем:

1) Мурзиха авыл жирлеге Советы адресына территориаль ижтимагый үзидарэне гамэлгэ кую нияте турында хэбэрнамэ жибэрэ, анда булырга тиеш: территориаль ижтимагый үзидарэне гамэлгэ ашыру күздэ тотылган территория чиклэрен билгеләү турында тәкъдимнэр, элге территория чиклэрен тасвирлауны да кертеп;

күрсәтелгән территориядә яшәүчеләр саны турында белешмәләр бирүгә запрос;

инициатив төркем әгъзалары турында белешмәләр (фамилиясе, исеме, атасының исеме, туу датасы, сериясе, номеры һәм бирү датасы, паспорт яки гражданин паспорты, яшәү урыны адресы, Тиешле территориядә яшәү фактын раслаучы документ);

2) Территориаль ижтимагый үзидарэ Уставы проекты эшләүне гамэлгэ ашыра һәм территориядә яшәүче гражданнарның жыелышларын оештыра, аның чикләрәндә территориаль ижтимагый үзидарэне гамэлгэ ашыру күздә тотыла;

3) Мурзиха авыл жирлеге Советы тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарэ чиклэрен билгеләгәннән соң, гражданнар жыелышын яисә конференциясен чакыра, аның каравына жирлекнең тиешле территориясендә территориаль ижтимагый үзидарэне оештыру, территориаль ижтимагый үзидарэ уставын кабул итү һәм территориаль ижтимагый үзидарэ уставын кабул итү һәм территориаль ижтимагый үзидарэ уставын теркәү белән бәйле мәсьәләләрне караганда территориаль ижтимагый үзидарэ вәкилен (вәкиллэрен) билгеләү турындагы мәсьәләләрне карый.

3. Хэбэрнамәдән соң инициатив төркем эш этапларының теләсә кайсысында Мурзиха авыл жирлеге Советына Уставны эшләүдә, гражданнар жыелышын яки конференциясен әзерләүдә һәм үткәрүдә Оештыру, методик һәм консультатив ярдәм сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы.

4. Территориаль ижтимагый үзидарэ Мурзиха авыл жирлеге Советы тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарэ уставын теркәгәннән соң гамэлгә куелган дип санала.

Мәкалә 6. Территориаль ижтимагый үзидарэ территорияләре һәм чикләре

1. Территориаль ижтимагый үзидарэ халык тарафыннан гражданнарның жыелышлары яки конференцияләре үткәрү юлы белән, шулай ук гражданнарның түбәндәге территорияләре чикләрәндә территориаль ижтимагый үзидарэ органнары булдыру юлы белән гамэлгә ашырыла.:

күпфатирлы торак йортның подъезды;

күпфатирлы торак йорт;

торак йортлар Төркеме;
торак микрорайон;
авыл жирлеге булмаган авыл торак пункты;
гражданнарның башка яшәү территорияләре.

2. Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган территория чикләре шушы территориядә яшәүче халык тәкъдиме буенча Мурзиха авыл жирлеге Советы тарафыннан билгеләнә.

2.1. Билгеле бер территориядә бер Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла алмый.

3. Бер территория чикләрендә тулысынча яки өлешчә кабатлый торган территориаль ижтимагый үзидарә органы эшли алмый.

4. Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган территория чикләре өзәлмәс булырга тиеш (әгәр аның составына бер торак йорт керә икән).

4.1. Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган территория чикләре муниципаль берәмлек чикләреннән чыга алмый.

4.2. Билгеләнгән тәртиптә предприятиеләр, учреждениеләр, оешмаларга беркетелгән территорияләрдә территориаль ижтимагый үзидарә тиешле жир кишәрлегенә ия булуды белән килешенеп гамәлгә ашырыла.

5. Мурзиха авыл жирлеге Советы территориаль ижтимагый үзидарә территориясә чикләрен билгеләргә яисә Советның хәбәрнамәсә килгән көннән 2 айдан да соңга калмыйча территориянең башка Нигезләнгән вариантын тәкъдим итәргә тиеш. Әлегә мәсьәләне утырышка чыгару Совет регламенты таләпләренә туры китереп башкарыла.

Каршылыклар килеп чыккан очракта, чикләренә билгеләү турындагы мәсьәләне өстәмә өйрәнү зарурилыгы булганда, әлегә мәсьәләне карау вакыты озайтылырга мөмкин, ләкин советның чираттагы утырышына кадәр.

Мурзиха авыл жирлеге Советы инициативалы төркемнең түбәндәге очрақларда чикләренә билгеләү турындагы тәкъдимен кире кага:

- әгәр инициатив төркем тәкъдим иткән территория территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен билгеләү турында Карар кабул ителгән территориягә тулысынча туры килә икән (күрсәтелгән карарны гамәлдән чыгару очрақларыннан тыш). 14 бүлек 8 ст. (1 пункт);

- әгәр инициатив төркем тәкъдим иткән территориядә торак йортлар тулысынча юк икән;

- билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда 7 статьяның 1 өлешә әлегә Нигезләмәне, инициатив төркем тәкъдиме Тиешле территориядә яшәүче гражданнар жыелышының беркетмәсә белән расланмады.

Бу очракта, әгәр белешмәләр күрсәтелгән. 5 ст. 2 ө. әлегә Нигезләмәнең инициатив төркем тарафыннан тулысынча тапшырылмаган, чикләренә билгеләү турындагы тәкъдимнәрне карау срогы документларның тулы комплектын тапшырган көннән исәпләнә.

Инициативалы төркем тарафыннан дәрәс булмаган белешмәләр бирелгән очракта, документлар инициатив төркемгә кире кайтарыла, чикләренә билгеләү турындагы тәкъдим каралмый.

6. Мурзиха авыл жирлеге Советы тарафыннан чикләр билгеләнгән очракта, инициатив төркем гамәлгә кую жыелышы яки конференциясен чакыру процедурасын башлый.

7 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен билгеләү белән бәйлә килеп туган каршылыкларны жайга салу тәртибе

1. Инициатив төркем тәкъдим иткән территория башка инициатив төркем тәкъдим иткән территория белән тулысынча яисә өлешчә туры килсә һәм әлеге территориядә территориаль ижтимагый үзидарә оештырылмаган булса (әлеге территориягә карата Совет тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен билгеләү турында Карар кабул ителмәгән), документларны карау киләсе тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Инициатив төркем (алга таба - вәкаләтле орган) биргән документларны алдан карауны гамәлгә ашыручы Орган, тәкъдимнәр тапшырылганнан соң, тиешле территориягә карата тәкъдимнәр биргән барлык инициативалы төркемнәргә, барлыкка килгән хәл турында хәбәр итә һәм әлеге мәсьәләне Совет утырышына керткәнче, совет утырышына чикләрен билгеләү турында килешүгә килергә тәкъдим итә.

Күрсәтелгән килешү булмаганда, инициатив төркемнәр тарафыннан туры килә торган территориядә яшәүчеләр жыелышлары үткәрелергә тиеш, аларда гражданның әлеге территорияне теге яки бу территориаль ижтимагый үзидарәгә кертү буенча фикере ачыкланырга һәм рәсмиләштерелергә тиеш. Шул ук вакытта:

- жыелышның кворумы территориаль ижтимагый үзидарәдә катнашу хокукына ия халык саныннан туры килә торган территориядә яшәүчеләр саныннан чыгып билгеләнә;

- жыелышта унтугыз яшькә житкән туры килгән территориядә яшәүчеләрнең өчтән береннән дә ким булмаган өлеше мәжбүри тәртиптә булырга тиеш;

- жыелышта әлеге территориядә чикләрен билгеләү турында тәкъдимнәр биргән барлык инициатив төркемнәр, тиешле сайлау округларыннан сайланган депутатлар, жирлек башкарма комитеты вәкилләре катнашырга хокуклы.;

- туры килә торган территориядә яшәүчеләр үзләре яшәгән территорияне теге яки бу территориаль ижтимагый үзидарә чикләренә кертү вариантлары турында хәбәр ителергә тиеш;

- туры килгән территориядә яшәүчеләр территорияне территориаль ижтимагый үзидарә чикләренә кертүнең бер варианты өчен генә тавыш бирә.

Мурзиха авыл жирлеге Советы туры килә торган территорияне бер Территориаль ижтимагый үзидарә чикләренә кертү турында Карар кабул ителгән жыелышлар беркетмәләре нигезендә чикләрен билгеләү турында Карар кабул итә.

Территориаль ижтимагый үзидарәләрнең туры килүче территория мөнәсәбәтләрендә башка инициатив төркемнәр тарафыннан тәкъдим ителгән

чикләре, билгелэнгән таләпләргә туры килгән очракта, туры килүче территориядән тыш билгеләнә 6 статья 1. әлеге Нигезләмәнең 1 пункты.

Әгәр күрсәтелгән гариза жибергәннән соң 1 ай узса, икенче абзац жыелышларның беркетмәләре советка инициатив төркемнәр тарафыннан тәкъдим ителмәчәк, әлеге инициатив төркемнәрнең территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә кую буенча гамәлләре туктатылган дип санала.

2. Инициатив төркем тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен билгеләү турында Совет тарафыннан карар кабул ителгән территория чикләрен билгеләү турында тәкъдим бирелгән очракта, тәкъдим кире кагыла (Советның элегрәк кабул ителгән нигезләр буенча чикләрен билгеләү турындагы карарын гамәлдән чыгару очрактарыннан тыш). 14 бүлек 8 ст. нигезләмә).

3. Инициатив төркем тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен билгеләү турында Совет тарафыннан карар кабул ителгән территориягә туры килә торган территория чикләрен билгеләү турында тәкъдим бирелгән очракта, инициатив төркем тарафыннан элек билгелэнгән чикләрен үзгәртү белән ризалашу турында жыелыш яки конференция беркетмәсенә күчermәсе (Совет тарафыннан каралган нигезләр буенча чикләрен билгеләү турында элегрәк кабул ителгән карарны гамәлдән чыгару очрактарыннан тыш) тәкъдим ителергә тиеш. 14 бүлек 8 ст. нигезләмә). Күрсәтелгән жыелыш яки конференция элегрәк билгелэнгән территория чикләре чикләрендә яшәүче гражданныр арасында үткәрелә.

Жыелыш яки конференция беркетмәсенә күчermәсе яна төзелә торган территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен билгеләү белән бер үк вакытта тәкъдим ителгән очракта, Совет тарафыннан элек билгелэнгән территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен үзгәртү мәсьәләсе карала.

Жыелыш яки конференция беркетмәсенә күчermәләрен тапшырмаганда, әлеге инициатив төркемнәрнең элегрәк билгелэнгән чикләрен үзгәртү буенча гамәлләре туктатылган дип санала.

4. Территориаль ижтимагый үзидарә әлеге территориядә гамәлгә куелган һәм территориянең бер өлешендә яна территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә кую күздә тотылса, яна төзелә торган территориаль ижтимагый үзидарә чикләре гамәлдәге территориаль ижтимагый үзидарә территориясә чикләрен бер үк вакытта үзгәртү белән билгеләнә.

Инициатив төркем яна территориаль ижтимагый үзидарә оештыруга бәйлә рәвештә әлеге территориядә яшәүче гражданнырның жыелышларын яки конференциясен карап тикшерү өчен гамәлдәге территориаль ижтимагый үзидарә территориясә чикләрен билгеләү турында тәкъдим кертә.

Территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен үзгәртү турындагы тәкъдим территориаль ижтимагый үзидарә органына жиберелә.

Территориаль ижтимагый үзидарә органы тәкъдим кергән көннән бер ай эчендә жыелышны яки конференцияне билгеләргә тиеш.

Жыелыш яки конференция тәкъдим кергән көннән ике айдан да артмаган срокта үткәрелә.

Жыелыш яки конференция беркетмәсенен күчermәсе инициатив төркем вәкиленә бирелә.

Жыелыш яки конференция тарафыннан гамәлдәге территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен үзгәртү турында тәкъдим кабул ителгән очракта, гражданнарның инициатив төркеме төзелә торган территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен билгеләү турында тәкъдим белән советка мөрәжәгать итә. Аңа шулай ук гамәлдәге территориаль ижтимагый үзидарәненң жыелыш яки конференциясе беркетмәсенен күчermәсе дә кушыла.

Территориаль ижтимагый үзидарә органы шулай ук гамәлдәге территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен үзгәртү турында тәкъдимнәр жиберә.

Жыелыш яки конференция беркетмәсенен күчermәләрен тапшырмаганда, яңа территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә кую буенча әлеге инициативалы төркемнәрненң гамәлләре туктатылган дип санала.

Моңа кадәр гамәлгә куелган территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлеген туктату һәм аны законнарда билгеләнгән тәртиптә юридик зат буларак бетерү очраklары искәrmә булып тора.

5. Бер-берсе белән чикләнгән торган ике һәм аннан күбрәк территориаль ижтимагый үзидарә берләшкән очракта, инициатив төркем элеккеге чикләрдә территориаль ижтимагый үзидарәне берләштерү, гамәлгә ашыруны туктату һәм берләштерелгән территориаль ижтимагый үзидарәненң чикләрен берләштерү күздә тотыла торган территорияләрдә яшәүче гражданнарның жыелышлары яки конференцияләре каравына билгеләү турында тәкъдимнәр кертә.

Тәкъдимнәр территориаль ижтимагый үзидарәненң һәр органына жиберелә.

Территориаль ижтимагый үзидарәненң тиешле органнары тәкъдимнәр кергән көннән бер ай эчендә үз территорияләрендә жыелышларны яки конференцияләрне билгеләргә тиеш.

Жыелышлар, конференцияләр тәкъдимнәр кергән көннән ике айдан да артмаган сroкта үткәрелә.

Жыелышлар яки конференцияләр беркетмәләре күчermәләре инициатив төркем вәкиленә бирелә.

Барлык территориаль ижтимагый үзидарәләренң жыелышлары яки конференцияләре тарафыннан аларны берләштерү, элекке чикләрдә территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруны туктату һәм берләштерелгән территориаль ижтимагый үзидарәненң чикләрен билгеләү турында тәкъдимнәр кабул ителгән очракта, гражданнарның инициатив төркеме советка аның чикләрен билгеләү турында тәкъдим белән мөрәжәгать итә. Аңа шулай ук гамәлдәге территориаль ижтимагый үзидарәләр жыелышларының яки конференцияләрененң күчermәләре дә кушыла.

Юридик затлар буларак теркәлгән территориаль ижтимагый үзидарәләрне берләштерү билгеле бер хокукый нәтижәләргә китерә гражданлык законнары белән юридик затларны үзгәртеп кору өчен

6. Территориаль ижтимагый үзидарэне ике һәм аннан да күбрәк инициативалы төркем бүлгән очракта, территориаль ижтимагый үзидарэне бүлү, элекке чикләрдә территориаль ижтимагый үзидарэне гамәлгә ашыруны туктату һәм барлыкка килә торган территориаль ижтимагый үзидарәләрнең чикләрен билгеләү турында тәкъдим кертә.

Тәкъдим территориаль ижтимагый үзидарә органына жиберелә.

Территориаль ижтимагый үзидарә органы тәкъдим кERGән көннән бер ай эчендә жылышыны яки конференцияне билгеләргә тиеш.

Жылыш яки конференция тәкъдим кERGән көннән ике айдан да артмаган срокта үткәделә.

Жылыш яки конференция беркетмәсенә күчермәсе инициатив төркем вәкиленә бирелә.

Жылыш яки конференция тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарэне элеккеге чикләрдә бүлү, гамәлгә ашыруны туктату һәм барлыкка килә торган территориаль ижтимагый үзидарәләрнең чикләрен билгеләү турында тәкъдим кабул ителгән очракта, гражданның инициатив төркеме советка аларның чикләрен билгеләү турында тәкъдим белән мөрәжәгать итә. Аңа шулай ук жылышның яисә гамәлдәге территориаль ижтимагый үзидарә конференциясенә карар күчермәсе дә кушыла.

Юридик зат буларак теркәлгән территориаль ижтимагый үзидарә бүленеше билгеләнгән хокукый нәтижеләргә китерә гражданнык законнары белән юридик затларны үзгәртеп кору өчен

8 Статья. Оештыру жылышы яки конференция

1. Оештыру жылышын яки конференцияне оештыруны һәм үткәргүне гражданның инициатив төркеме тәмин итә.

2. Территориаль ижтимагый үзидарэне гамәлгә ашыру күздә тотылган территориядә 200 дән артык кеше яшәсә, гамәлгә кую конференциясе үткәделәргә мөмкин.

3. Гамәлгә кую конференциясенә делегатлар саны вәкиллекең нормасын кимендә 1 вәкил яисә 30 гражданнын 1 вәкил тәмин итәргә тиеш.

4. Гамәлгә кую конференциясенә Делегат гражданның жылышында йә вәкиле булып торучы гражданның имзаларын жыю юлы белән сайлана.

5. Оештыру жылышының яисә конференциянең чакырылуы, аны үткәргү датасы, вакыты һәм урыны турында инициатив төркем Тиешле территориядә яшәүчеләргә, аны үткәргүгә 7 көннән дә ким булмаган вакыт эчендә, әлеге территориядә яшәүче барлык кызыксынган кешеләрне мәгълүмат белән тәмин итә торган (игъланныр урнаштыру, фатирларны йөрөп чыгу һ.б.), шулай ук жирлек советы, авыл жирлеге башкарма комитеты язма рәвештә хәбәр итә.

6. Гамәлгә кую конференциясен үткәргән очракта инициатив төркем конференция делегатларын сайлауны һәм аларны үткәргү датасы, вакыты, урыны турында хәбәр итүне оештыра.

7. Жыелыш яки конференция башланыр алдыннан жыелышка яки конференциягә килгән Тиешле территориядә яшәүчеләрне (конференция делегатлары) теркәү үткәрелә.

8. Гамәлгә кую жыелышы хокуклы дип санала, әгәр анда тиешле территориядә яшәүчеләрнең өчтән бер өлешеннән дә ким булмаган өчтән бер өлеше катнашса, уналтынчы яшыкә житкән;

9. Оештыру конференциясе хокуклы, әгәр анда уналтынчы яшыкә житкән Тиешле территориядә яшәүчеләрнең өчтән береннән дә ким булмаган өлешен тәшкит итүче гражданнар жыеннарында сайланган делегатлар катнашса.

10. Жыелышта яки конференциядә рәислек итүче һәм сәркатип сайлана.

11. Жыелыш яки конференцияне үткәрү процедурасы язма рәвештә алып барыла торган беркетмәдә чагыла. Беркетмәгә жыелышта рәислек итүче һәм жыелыш яки конференция секретаре кул куя.

12. Жирле үзидарә органнары үз вәкилен гамәлгә кую жыелышында яки конференциядә катнашу өчен киңәш бирү тавышы хокукы белән жибәрергә хокуклы.

13. Оештыру жыелышында яки конференциядә карарлар кабул ителә:

- тиешле территория чикләрендә территориаль ижтимагый үзидарә оештыру турында;
- территориаль ижтимагый үзидарә органнарын сайлау турында;
- территориаль ижтимагый үзидарә уставын кабул итү турында;
- территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәү белән бәйлә мәсьәләләрне караганда территориаль ижтимагый үзидарәне тәкъдим итәргә вәкаләтле вәкилене (вәкилләрен) сайлау турында.

Күрсәтелгән карарлар ачык тавыш бирү юлы белән гади күпчелек тавыш белән кабул ителә.

14. Морзиха авыл жирлеге Советының территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен билгеләү турында карары кабул ителгәннән соң алты ай эчендә территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәү өчен документлар тапшырылмаса, территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру буенча гамәлләр туктатылган дип санала. Шул ук вакытта Мурзиха авыл жирлеге Советының чикләрен билгеләү турындагы карары гамәлдән чыгарыла.

9 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарә уставы

Территориаль ижтимагый үзидарә Уставында билгеләнә:

- 1) ул гамәлгә ашырыла торган территория;
- 2) Территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенң максатлары, бурычлары, формалары һәм төп юнәлешләре;
- 3) территориаль ижтимагый үзидарә органнарының вәкаләтләрен формалаштыру, туктату, хокуклары һәм бурычлары, вәкаләтләре вакыты;
- 4) карарлар кабул итү тәртибе;

5) мөлкәт сатып алу тәртибе, шулай ук күрсәтелгән мөлкәттән һәм финанс чараларынан файдалану һәм файдалану тәртибе;

б) территорияль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруны туктату тәртибе.

10 Статья. Территорияль ижтимагый үзидарә уставын теркәү тәртибе

1. Территорияль ижтимагый үзидарә уставын теркәү өчен территорияль ижтимагый үзидарәнең вәкаләтле вәкиле (вәкаләтле вәкилләре) Мурзиха авыл жирлеге Советына тәкъдим ителә:

- территорияль ижтимагый үзидарә уставын теркәү турында гражданнар жыелышының барлык вәкаләтле вәкилләре тарафыннан имзаланган гариза;

- территорияль ижтимагый үзидарә оештыру турында Карар кабул ителгән гражданнар жыелышы яки конференциясе беркетмәсе, аның нигезендә, аның фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган көнен, сериясен, паспорт яки паспортны алмаштыручы документның номерын һәм датасын, һәр вәкаләтле вәкилнең яшәү урыны адресын күрсәтеп, кабул ителде;

- территорияль ижтимагый үзидарә Уставының ике нөсхәсе.

2. Таләп бирү турында башка документлар, моннан тыш, Документлар билгеләнгән 1 пункт рөхсәт ителми.

3. Вәкаләтле вәкилгә документлар алу өчен, исемлек һәм аны алу датасы күрсәтелгән расписка бирелә.

4. Авыл жирлеге башлыгы территорияль ижтимагый үзидарә уставын теркәү турындагы документлар кергән көннән ике атна эчендә аның уставын теркәү яки теркәүдән баш тарту турында Мурзиха авыл жирлеге Советы Карары проекты алдан карауны һәм эзерләүне оештыра.

5. Территорияль ижтимагый үзидарә уставын алдан карау жирлек башлыгы тарафыннан төзелә торган комиссия тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин, аның составына депутатлар, жирлек башкарма комитеты вәкилләре керә.

6. Гражданнар жыелышының вәкаләтле вәкилләре территорияль ижтимагый үзидарә уставын алдан караганда һәм жирлек Советы утырышында киңәш бирү тавышы хокукы белән катнашырга хокуклы.

7. Гражданнар жыелышының карары буенча вәкаләтле вәкилләр территорияль ижтимагый үзидарә уставын, аны Теркәгәнчегә кадәр, Мурзиха авыл жирлеге Советы тарафыннан, теләсә кайсы этапта кабул итәргә хокуклы.

8. Мурзиха авыл жирлеге Советы территорияль ижтимагый үзидарә уставын теркәү яки күрсәтелгән документларны алганнан соң 30 көн эчендә аны теркәүдән баш тарту турында Карар кабул итә 1 өлеш әлеге статьяның документларны авыл жирлеге Башлыгы. Уставны теркәүдән баш тарту мотивлаштырылган булырга тиеш.

9. Территориаль ижтимагый үзидарэ уставын теркәүдән баш тарту өчен нигез булып тора территориаль ижтимагый үзидарэ Уставы нормаларына каршы килү Конституция Федераль законнар, Конституция Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасы законнары, Уставы муниципаль берәмлекләренң территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында " Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр кертү хакында

10. Территориаль ижтимагый үзидарэ уставын теркәүдән баш тарту территориаль ижтимагый үзидарэ оештыруның максатка ярашсызлыгы аркасында рөхсәт ителми.

11. Уставны теркәүдән баш тартуга суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

12. Жирлек Советы тарафыннан кабул ителгән территориаль ижтимагый үзидарэ уставын теркәү мәсьәләсе буенча дәлилленгән карар өч көн дәвамында рәсми рәвештә гражданнар жыелышының вәкаләтле вәкиленә (вәкаләтле вәкилләренә) язма рәвештә житкерелергә тиеш.

13. Территориаль ижтимагый үзидарэ уставын теркәгән очракта Уставның бер нөсхәсе, аны теркәү турындагы тамга белән, гражданнар жыелышының вәкаләтле вәкиленә тапшырыла, икенче нөсхәсе Советта саклана.

14. Территориаль ижтимагый үзидарәләр уставларын теркәү турындагы мәгълүматлар жирлек Советы алып бара һәм жирлек Советы эшләрендә саклана торган территориаль ижтимагый үзидарәләр уставлары реестрында чагыла.

15. Территориаль ижтимагый үзидарэ Уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр Уставны теркәү тәртибенә охшаш тәртиптә Совет тарафыннан теркәлергә тиеш. Күрсәтелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр Совет тарафыннан теркәлгән көннән үз көченә керә.

16. Территориаль ижтимагый үзидарәне юридик зат буларак теркәү Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

11 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруны туктату, территориаль ижтимагый үзидарэ органнары вәкаләтләрен туктату тәртибе

1. Территориаль ижтимагый үзидарэ вәкаләтләрен туктату тәртибе аның Уставы белән билгеләнә.

2. Юридик зат булган территориаль ижтимагый үзидарэ эшчәнлеге юридик затны бетерү өчен гамәлдәге законнарда каралган тәртиптә туктатыла.

3. Территориаль ижтимагый үзидарәнең юридик зат булмаган эшчәнлеге гражданнар жыелышы яки конференциясе карары буенча йә территориаль ижтимагый үзидарэ органнарының вәкаләтләре вакыты чыккан очракта, гражданнар жыелышы яки конференциясе тарафыннан 6 ай дәвамында яңа органнар сайланмаган очракта туктатылырга мөмкин.

4. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнарының вәкаләтләре территориаль ижтимагый үзидарэ Уставында каралган очрақларда һәм тәртиптә, шулай ук территориаль ижтимагый үзидарэ Уставы белән билгеләнгән сроктан соң туктатыла.

5. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнарының вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылырга мөмкин:

территориаль ижтимагый үзидарэ органнары вәкаләтләрен туктату турында гражданнар жыелышы яисә конференциясе карарлары;

гамәлдәге закон таләпләрен бозган очрақта, суд карары законлы көченә кәргән;

территориаль ижтимагый үзидарэ Уставында каралган башка очрақларда.

Бүлек 3. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары

12 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары

1. Территориаль ижтимагый үзидарәнең иң югары органы булып территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру буенча гражданнар жыелышы яки конференциясе тора. Территориаль ижтимагый үзидарә гражданнарның жыелышы яки конференциясе тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2. Гражданнарның жыелышы яки конференцияләре карары буенча территориаль ижтимагый үзидарэ Уставы нигезендә территориаль ижтимагый үзидарэ органнары төзелергә мөмкин.

3. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары буларак чыгыш ясый алалар:

- территориаль ижтимагый үзидарәнең бердәм органнары (территориаль ижтимагый үзидарэ рәисе, территориаль жәмәгать үзидарәсе казначысы һ. б.);

- территориаль ижтимагый үзидарәнең коллегияль органнары (комитетлар, Советлар һ.б.), гражданнарның жыелышлары һәм конференцияләре арасындагы чорда территориаль ижтимагый үзидарә исеменнән чыгыш ясаучы.

4. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнарының вәкаләтләрен формалаштыру, туктату, хокуклары һәм бурычлары, вәкаләтләре вакыты, алар тарафыннан карарлар кабул итү тәртибе территориаль ижтимагый үзидарэ Уставы белән билгеләнә.

13. Статья Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары вәкаләтләре

1. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары:

1) Тиешле территориядә яшәүче халык мәнфәгатьләрен тәкъдим итәләр;

2) гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә кабул ителгән карарларның үтәлешен тәмин итәләр;

3) Тиешле территориядә яшәүче гражданнарның социаль-көнкүреш ихтияжларын канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән торак фондын карап тоту, территорияне төзекләндерү буенча хужалык эшчәнлеген, күрсәтелгән гражданнар акчалары исәбеннән дә, шулай ук жирлек башкарма комитеты белән муниципаль берәмлек бюджеты акчаларын кулланып, килешү нигезендә дә башкара ала.;

4) элге органнар һәм жирле үзидарәнең вазыйфай затлары тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле муниципаль хокукый актлар проектларын жирлек советына һәм Башкарма комитетына кертергә хокуклы.

Территориаль ижтимагый үзидарә органнары инициативалы проектны проект инициаторлары сыйфатында тәкъдим итә алалар.

2. Территориаль ижтимагый үзидарә органнарының башка хокуклары һәм бурычлары гамәлдәге законнар, муниципаль хокукый актлар нигезендә территориаль ижтимагый үзидарә Уставы белән билгеләнә.

14 Статъя. Гражданнар жыелышлары яки конференциясе

1. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру максатларында гражданнарның жыелышларын яки конференцияләрен билгеләү һәм үткәрү тәртибе аның Уставы белән билгеләнә һәм жыелыш яки конференцияне үткәрү вакыты һәм урыны турында гражданнарга алдан хәбәр итүне күздә тотарга тиеш.

2. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы, эгәр анда уналтынчы яшыкә житкән Тиешле территориядә яшәүчеләрнең өчтән береннән дә ким булмаган өлеше катнашса, хокуклы дип санала.

3. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясе, эгәр анда уналтынчы яшыкә житкән Тиешле территориядә яшәүчеләрнең өчтән ике өлешеннән дә ким булмаган сайланган делегатлар катнашса, хокуклы дип санала.

4. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыручы гражданнар жыелышының яки конференцияләренең аерым вәкаләтләренә керә:

1) территориаль ижтимагый үзидарә органнары структурасын билгеләү;

2) Территориаль ижтимагый үзидарә уставын кабул итү, үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү;

3) территориаль ижтимагый үзидарә органнарын сайлау;

4) территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенең төп юнәлешләрен билгеләү;;

5) территориаль ижтимагый үзидарәнең керемнәре һәм чыгымнары сметасын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны раслау;

б) территориаль ижтимагый үзидарә органнары эшчәнлегенә турындагы хисапнары карау һәм раслау.

7) инициативалы проектны тикшерү һәм аны хуплау мәсьәләсе буенча карар кабул итү.

15 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарә рәисе

1. Территориаль ижтимагый үзидарәнең бердәнбер органы-территориаль ижтимагый үзидарә рәисе, гражданнар жыелышы яисә конференциясе тарафыннан сайлана һәм тиешле территориядә яшәүче гражданнарны, Гражданнар, юридик затлар, дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләрдә тәкъдим итә.

2. Рәис вәкаләтләренә кертелгән:

гражданнар жыелышларын, конференцияләрен эзерләү һәм үткәрүне оештыру, гражданнарның жыелышларын һәм конференцияләрен алып бару; кабул ителгән карарларның үтәлешен контрольдә тоту; территориаль ижтимагый үзидарә кассасы чараларын тоту юнәлешләрен эшләү;

гражданнар жыелышлары һәм конференцияләре карарлары нигезендә ижтимагый касса чаралары белән эш итү;

гражданнар жыелышлары һәм конференцияләре карарларын, беркетмәләрен имзалау;

ижтимагый характердагы башка мәсьәләләрне хәл итү.

3. Территориаль ижтимагый үзидарә Уставы белән территориаль ижтимагый үзидарәнең коллегияль органнары (комитетлар, Советлар) каралган булса, территориаль ижтимагый үзидарә рәисе сайланмый, ә аның функцияләрен территориаль ижтимагый үзидарә комитеты (Советы) Рәисе башкара.

16. Статья Территориаль ижтимагый үзидарә казнасы

1. Территориаль ижтимагый үзидарә (жәмәгать кассасы) акчаларын жыю, исәпкә алу һәм тотуның дәрәслеге өчен жавап бирүче гражданнар жыелышы яисә конференциясе тарафыннан сайланучы бердәнбер финанс органы территориаль ижтимагый үзидарәнең казначысы булып тора.

2. Казначей вәкаләтләренә карата мөнәсәбәт:

гражданнарның акчалата взносларын исәпләү;

акча жыю һәм исәпкә алу;

территориаль ижтимагый үзидарә рәисе тарафыннан ижтимагый касса чараларын дәрәс итеп тотылуын контрольдә тоту;

халык алдында һәм территориаль ижтимагый үзидарә органнары алдында ижтимагый касса чараларын тоту турында хисап.

3. Территориаль ижтимагый үзидарә Уставы белән территориаль ижтимагый үзидарәнең коллегияль органнары (комитетлар, Советлар) каралган булса, территориаль ижтимагый үзидарәнең казначысы сайланмый,

э аның функцияләрен территориаль ижтимагый үзидарә комитеты (Советы) казнасы башкара.

17 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарә комитетлары (Советлары)

1. Территориаль ижтимагый үзидарәнең коллегиаль органы (комитет, совет һ.б.), территориаль ижтимагый үзидарә Уставы нигезендә, жылышта һәм (яки) конференциядә яшәү урыны буенча гражданнар тарафыннан сайлана.

2. Комитет (совет) территориаль ижтимагый үзидарә Уставы белән билгеләнгән срокка кимендә өч кеше сайлана. Коллегиаль орган составына комитет (Совет) һәм комитет (совет) рәисе керә.

3. Жирле үзидарә комитеты (Советы) территориаль ижтимагый үзидарә исеменнән гражданнарның жылышлары яки конференцияләре арасында үз вәкаләтләре чикләрендә территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәгән мизгелдән бирле чыгыш ясый.

4. Комитет (Совет) компетенциясенә түбәндәге мәсьәләләргә хәл итү кертелгә мөмкин:

территориаль ижтимагый үзидарә Уставы белән комитет (Совет) белән житәкчелек итү территориаль ижтимагый үзидарә рәисенә йөкләнмәгән очракта, Комитет (совет) рәисен сайлау;

комитет (Совет) әгъзаларын сайлау;

комитет (Совет) ижтимагый кассасын булдыру һәм акчаларны тоту тәртибен билгеләү;

Мурзиһа авыл жирлегә жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек; гражданнар жылышының һәм (яки) конференциясенә аерым компетенциясенә кертелмәгән башка мәсьәләләр.

5. Территориаль ижтимагый үзидарә уставы белән тиешле территориаль ижтимагый үзидарә территориясе чикләрендә яшәүче теләсә кайсы гражданның комитет (Совет) утырышларында катнашу хокукы каралырга мөмкин. Комитет (совет) утырышында Гражданнарның катнашу тәртибе территориаль ижтимагый үзидарә Уставы белән билгеләнә.

18 Статья. Комитет (совет) рәисе

1. Комитет (совет) рәисе-территориаль ижтимагый үзидарәнең сайланулы заты-комитет тарафыннан үз составыннан сайлана һәм гражданнар, юридик затлар, дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары белән үзара мөнәсәбәтләрдә комитет (совет) тәкъдим итә.

2. Комитет (Совет) Рәисе вәкаләтләренә әлегә Нигезләмәдә территориаль ижтимагый үзидарә рәисе өчен билгеләнгән вәкаләтләр, шулай ук комитет (совет) эшчәнлеген оештыру буенча үз вәкаләтләре керә.

3. Казначы-территориаль ижтимагый үзидарәнең сайланулы заты-ижтимагый касса чараларын жыю, исәпкә алу һәм тотуның дәрәслеге өчен жавап бирә.

4. Казна комитеты (Совет) вәкаләтләренә әлегә Нигезләмәдә территориаль ижтимагый үзидарә казначысы өчен билгеләнгән вәкаләтләр керә.

5. Территориаль ижтимагый үзидарә Уставы нигезендә комитет (совет) территориаль ижтимагый үзидарә органнарын тотуга керемнәр һәм чыгымнар сметасында каралган үз акчалары чикләрендә рәис һәм казначыга түләү рәвешләрен һәм күләмнәрен мөстәкыйль билгели.

19 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары карарлары

1. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары үз компетенциясе кысаларында карарлар кабул итә. Карарлар кабул итү тәртибе территориаль ижтимагый үзидарә Уставы белән билгеләнә.

2. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары тарафыннан үз компетенциясе чикләрендә кабул ителгән карарлар тиешле территория чикләрендә яшәүче гражданныр, шулай ук әлегә территориядә эшчәнлек алып баручы, территориаль ижтимагый үзидарәнең законлы хокукларына һәм мәнфәгатьләренә кагылышлы башка гражданныр һәм юридик затлар тарафыннан үтәлә.

3. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары карарлары жирлекнең жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары өчен тәкъдим итү характерына ия.

Бүлек 4. Территориаль ижтимагый үзидарәнең икътисадый нигезе

20 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарәнең финанс ресурслары

1. Территориаль ижтимагый үзидарәнең финанс ресурслары үз акчаларыннан, шулай ук предприятие, учреждение, оешма, гражданнырның ирекле кертемнәре һәм иганәләре, үз эшчәнлекләреннән кәргән керемнәр, шулай ук закон белән тыелмаган башка керемнәр хисабына тора.

2. Территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенә гражданнырның акчалата кертемнәре күләме турындагы карар гражданнырның жыелышы һәм (яки) конференциясе тарафыннан кабул ителә һәм күрсәтелгән взносларны ижтимагый кассага кертүнең төрле периодиклыгын күздә тоту ала.

3. Гражданнырның акчалата взносларын исәпкә алу, саклау, куллану һәм контрольдә тоту территориаль ижтимагый үзидарә Уставы нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары, жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү буенча үз инициативаларын гамәлгә ашыру

максатларында, жирле үзидарэ органнары белэн шартнамэчел мөнэсэбэтлэргэ керэ ала.

5. Жирле бюджеттан акча территориаль жэмэгать үзидарэсе һәм жирлек башкарма комитеты арасында төзелгән шартнамэлэр нигезендэ, бюджет законнары талэплэре нигезендэ, шул исэптэн бюджет акчаларының адреслы һәм максатчан характердагы принцибын үтэп, бирелергэ мөмкин.

6. Жирле бюджеттан акча бүлеп бирү шартлары һәм тэртибе Чираттагы финанс елына жирлек бюджетын раслаганда Советның норматив хокукый акты белэн билгелэнэ.

21 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарэ мөлкэте

1. Территориаль ижтимагый үзидарэ территориаль ижтимагый үзидарэ территориаль ижтимагый үзидарэ чаралары хисабына сатып алынган яисэ закон тарафыннан тыелмаган башка ысул белэн милеккэ ия булырга, аннан файдаланырга һәм эш итэргэ хокуклы.

2. Мөлкэт сатып алу тэртибе, шулай ук территориаль ижтимагый үзидарэ мөлкэте һәм финанслары белэн эш итү тэртибе территориаль ижтимагый үзидарэ Уставы белэн билгелэнэ.

Бүлек 5. Территориаль ижтимагый үзидарэнең гарантиялэре һәм жаваплылыгы

22 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарэ эшчәнлеге гарантиялэре

1. Жирле үзидарэ органнары:
жирлек халкына территориаль ижтимагый үзидарэне гамэлгэ ашыру хокукын тормышка ашыруда ярдэм итэлэр;

территориаль ижтимагый үзидарэ органнарына оештыру һәм методик ярдэм күрсэтэлэр;

территориаль ижтимагый үзидарэ органнарын аларның эшчәнлеге өчен кирэкле мэгълүмат белэн тээмин итэлэр;

территориаль ижтимагый үзидарэ фикерен исэпкэ алырга кирэк булган мәсэлэлэр исемлеген билгели;

халык жыелышларының, конференциялэренен, территориаль ижтимагый үзидарэ органнарының карарларын үтэүгэ ярдэм итэлэр;

территориаль ижтимагый үзидарэ органнары арасында бэхэслэрне хэл итүгэ ярдэм итэ.

2. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнарының мөрэжэгатьлэре законнарда билгелэнгән срокларда мәжбүри каралырга һәм алар буенча жирле үзидарэ органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан чаралар күрелергэ тиеш. Карау нэтижелэре турында территориаль ижтимагый үзидарэ органнарына хэбэр ителэ.

3. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары, Тиешле территориядэ яшэүчелэр хокукларын бозучы жирле үзидарэ органнарының һәм вазыйфаи

затларының карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) дөгъва белдерүләре турында законнарда билгеләнгән тәртиптә судка мөрәжәгать итәргә хокуклы.

23 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарәнең дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары, оешмалар һәм ижтимагый берләшмәләр белән хезмәттәшлеге

Территориаль ижтимагый үзидарә органнары законнарда билгеләнгән бурычларны һәм эшчәнлекнең төп юнәлешләрен гамәлгә ашырганда жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары (полициянең участок уполномоченныйлары, балигъ булмаганнар эшләре буенча бүлекчәләр һ.б.), янгынга каршы хезмәт, санитар-эпидемиологик күзәтчелек, халыкны эш белән тәмин итү, социаль яклау органнары, торақ-эксплуатация хужалыгы оешмалары, ветераннарның ижтимагый берләшмәләре, башка органнар, оешмалар, ижтимагый берләшмәләр белән хезмәттәшлек итәргә хокуклы.

24 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарә органнарының жаваплылыгы

1. Территориаль ижтимагый үзидарә органнарының жаваплылыгы алар тарафыннан Законнар, муниципаль хокукый актлар бозылганда барлыкка килә.

2. Тиешле территориядә яшәүчеләрнең хокукларын, законнар нормаларын һәм муниципаль хокукый актларны бозып кабул ителгән территорияль ижтимагый үзидарә органнарының карарларына һәм гамәлләренә судта жирлек башлыгы, Совет, гражданнар тарафыннан законнарда билгеләнгән тәртиптә шикаять биреләргә мөмкин.

3. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары Тиешле территориядә яшәүчеләр алдында жаваплы. Тиешле территориядә яшәүче гражданнарның ышанычы югалган очракта, территорияль ижтимагый үзидарәнең сайлау органы эгъзалары, сайланулы затлар, гражданнарның жыелышы карары буенча һәм (яисә) конференцияләренә территорияль ижтимагый үзидарә уставында билгеләнгән тәртиптә чакыртып алынырга мөмкин.